

NÓGRÁDI GÁBOR
Megelőzni a jövőt
Feljegyzések fiaimnak

Nógrádi 70

Nógrádi Gábort kérdezi az Új Könyvpiac

A könyvhétre két új könyve jelenik meg az idén 70 éves Nógrádi Gábornak. A *Megelőzni a jövőt / Feljegyzések fiaimnak* (Kossuth Kiadó) kétszáz rövidebb-hosszabb írást tartalmaz: esszét, publicisztikát, glosszát, feljegyzést. Ahogy a könyv szerkesztője, Reményi József Tamás írja a fülszövegben: az írásk témája: „megannyi feszélyező és kényes kérdés hatalomról és ölelésről, a globális szegénység és a jólét közös irgalmatlanságáról, irodalmi tabukról és zsidó-keresztény identitásról.” Nógrádi Gábor másik könyvheti könyve a *Lángoló nyaram / Dávid és Dorte* (Móra Kiadó) pedig egy kamasz szerelemlről szóló, erotikát sem nélkülöző ifjúsági regény.

Ha a két könyv mellett megemlíjtük, hogy egy hónapja jelent meg a *Vigyázz otthon, hogy sose érjen baj!* című, Cakó Ferenc színes rajzaival gazdagon illusztrált, szórakoztatva tanácsadó kiadványa, akkor joggal adódik a kérdés: hányféle író rejtőzik egy íróban?

Egy. Gondolom, minden embernek sokféle arca, stílusa, viselkedése lehet attól függően, hogy kikhez és miről beszél. De az ember, a személyiség, a gondolkodásmód mindig ugyanaz. Ha valaki a most

megjelenő három különböző könyvemet elemezné, összehasonlítaná, kiderülne, hogy egyáltalán nincsenek olyan messze egymástól. A Kossuth Kiadónál megjelenő, és fiaimnak szóló feljegyzésekben – többek között – a szerelem és a házasság gondjairól, a menekültekről, a nevelés nehézségeiről, a nemzeti traumákról és az olvasói-befogadói kérdésekről is írok. Nem akarom az olvasókat elijeszteni, de a *Lángoló nyaram*ban szintén megtalálhatóak ugyanezek a témák egy – remélem vidám és izgalmas – szerelmi történetben. Sőt! A *Vigyázz otthon...!* nagypapáról és unokákról szóló humoros szituációiban is meglelhetjük az emberi kapcsolatok nehézségeit és a generációs félreértéseket. Persze hat-nyolc évesekre konvertálva.

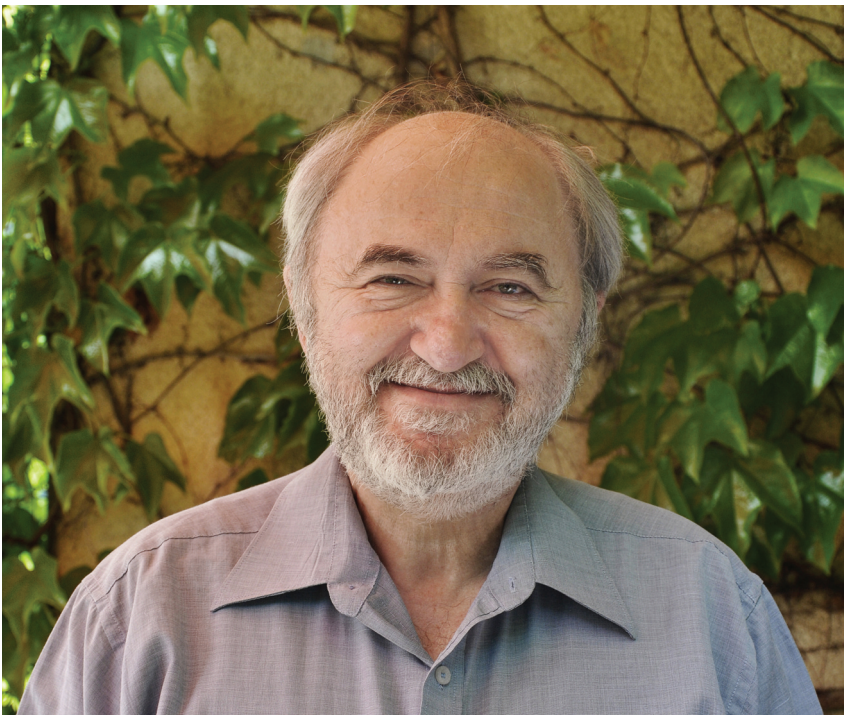
Maradjunk a *Megelőzni a jövőt* című kötetnél. Kétszáz írás. Ezek a szövegek már megjelentek a médiában?

Talán húsz-huszonöt a libriarius.hu-n. Miután a publikációs lehetőségek az írók számára lecsökkentek a *félrendszerváltás idején*, és különösen azok számára, akik nem a napsütötte kormányoldalon fekszenek, számomra is bezárult a megszólalás tere. Nem panaszkodom, hiszen,

mint jeleztem: minden könyvem történetekbe ágyazott gondolatcsokor. Ha úgy tetszik publicisztika. Az írással foglalkozó ember minden szövegében megjeleníti a véleményét életről, világról, történelemlről, akár akarja, akár nem. Én azonban igyekszem erre tudatosan törekedni az ifjúsági regényekben is. Mellesleg így sokkal erősebb és maradandóbb a hatás, mintha még mindig az ÉS-ben vagy a Népszabadságban publikálhatnék, mint egykor. A fiaimnak szóló feljegyzések kötete egyébként egy életen át összegyűjtött gondolataimat, kétségeimet boncolgatja.

A sajtóanyagban küldött tartalomjegyzéket olvasva provokatív címekeket láttam. „Messiás? Öljétek meg! – Végül is, ki a zsidó? – A pokol én vagyok – Ellenségeimet szolgálom – Mennyit ér a Nemzeti dal? – Mindnyájan a testünkkel keressük”. Vajon a tartalom is ilyen meghökkentő?

Ezt majd az olvasó eldönti. Az én feladatom, hogy olyan messzire menjek el egy-egy kérdés megfogalmazása és a válasz keresése során, amilyen messze csak tudok és merek. Nem véletlen, hogy a könyv mottója Fontane Effi Briest-jének

utolsó mondata: „Ugyan, Luise, hagyd... ez túl messzire vezetne.” Én is elindulok, egy-egy probléma, konfliktus, trauma okát-eredőjét megkeresni akár a politikai-gazdasági manipulációkról, a vallásról, a gyámkodó államról vagy a migránsoknak nevezett menekültekről van szó, de szinte sohasem vagyok képes eljutni a végső magyarázathoz: az igazsághoz.

A címek, a témák, a gondolkodásmód szerint ebben a könyvben széllel szemben a tűzzel játszik. Nem fél, hogy megégeti magát?

Dehogynem! Pláne, hogy hallom, látom a sok „gyújtogató csóvás embert, Úrnak, magyarnak egyiként rongyot” – ahogy Ady írja. Én egy nagyon félős fajtaból származom. De ugyanakkor (vagy éppen azért?), amit *nem mondhatok el senkinek, szeretném elmondani mindenkinek.* (Mégint loptam.) A sarokba szorított vadállat ilyen bátor, ha használhatom ezt a nagyképűséget. Aki ismeri a könyveimet, az tudja, mennyi mindent igyekeztem elmesélni a gyerekeknek, amit tudniuk kellene, de amiről esetleg nem hallanak senkitől. Az előítéletről a Marci-regényekben, a testvérgyűlöletről a zseni-történetekben, és persze a természe-

tes, nyílt gondolkodásmódról, a normális szexualitásról a *Lángoló nyaramban*.

Ha már említette a könyvhétre megjelenő ifjúsági regényt, hány éves kortól ajánlja az olvasóknak?

Tizenhárom? Tizenégy? Egyre nehezebb megjelölni egy mű esetében az életkori határt. Tíz-tizenkét éveseknek írtam a regényeim többségét, és már évek óta kilenc-tíz évesek olvassák, elemzik magyarórán. Most voltam a Máriaremetei úti iskolában, ahol *Az anyu én vagyok* a negyedik tananyag része. Abban a könyvben a kislány a mamájává változik, és amikor jön az elvált anya udvarlója, Mesi menekül az ölelés elől. A tévé és a net olyan tájékozottsággal tölti fel a gyerekeket, hogy a meghökkent író-Papa csak pislog a *Papa, ne már!*, a *Nem vagyok Samu!*, az *Emmike nem semmike* és persze most a *Vigyázz otthon...!* című könyvemben. A *Lángoló nyaram* persze valóban inkább 14 éven felülieknek való, hiszen egy beteljesült kamasz-szerelem története, amelyben – szándékom szerint – a két legszimpatikusabb szereplő a Boko-Haram elől menekülő nigériai férfi, Gambó, és a kissé visszamaradott, de kedves prostituált, Saraghina.

Saraghina Fellini filmjéből? Úgy látom szeret átvenni, vagy ahogy fogalmazott az előbb: lopni.

Szeretek ismert szövegeket, figurákat a regényeimbe illeszteni. Ez nem poszt-modernizmus, hanem játék, no, meg a kultúra szerves egységének vallása. (És persze magamat is szórakoztatom, meg felvágok csekély tudásommal.) Az utalásokat, idézeteket a gyerekolvasók talán nem is fedezik fel, de a felnőttek elmosolyodhatnak rajta. Megjegyzem, az ifjúsági könyvek olvasóinak fele, vagy még több – egy amerikai felmérés szerint – felnőtt, és tudom, hogy így van ez nálunk is. *A tengeren túl* (lánykori nevén *Édes Munyimunyi!*) című regényemet például sokkal több szülő, főleg persze anya olvasta, mint gyerek.

Hetven éves. Ilyenkor meg szokták kérdezni, hogy milyen tervei vannak.

Na, persze! „Milyen tervei vannak?” És közben arra gondolnak, hogy miféle tervei lehetnek hét évtizeddel a vállán meg az agyában. De most meg fogom lepni: nagy terveim vannak. Új – felnőtteknek szóló – krimim fele a gépben csücsül. Most fejeztük be *A tengeren is túl* című regényből készült filmforgatókönyvet Deák Krisztinával. A *Szerelmünk, Sisi* című monodrámám bemutató előtt áll. A *Petepite* angol változata felkerült az Amazonra. És fordítják a többi könyveimet is. Néhány ifjúsági regény tervét évek óta dédelgetem. Mindezen kívül egy nagyobb sorozatot írok gyerekeknek. Több rész már elkészült. Szóval: mindenki annyi idő, amennyinek érzi magát. Én harminc éves koromban a pincelakásban az asztmás gyerekekkel nyomorogva öregember voltam. Ma harminc évesnek érzem magam, ha leszámítjuk a biológiai leszámítandókat. Na, jó, legyen negyven! Majd tíz év múlva jöjjön el, és kérje számon, hogy megvalósítottam-e a terveimet.